

Journal nr.: 10/17619
Dato: 2. november 2011
Udarbejdet af: Lone Lander Stie
E-mail: Lone.Lander.Stie@psyk.regionsyddanmark.dk
Telefon: 76646033

Notat

"Retspsykiatri - kvalitet og sikkerhed"

Region Syddanmarks status på anbefalingerne

Som opfølgning på tværsnitsundersøgelsen i 2010, der blandt andet fandt sted i retspsykiatrisk funktion i Middelfart den 8. november 2010, har Danske Regioner udgivet rapporten "Retspsykiatri – kvalitet og sikkerhed" med 29 anbefalinger. Der er udarbejdet et statusnotat på, hvor langt Psykiatrien i Region Syddanmark er nået i forhold til rapportens anbefalinger.

Retspsykiatrien i Region Syddanmark er organiseret med funktioner i Middelfart, Odense og Ribe, med i alt 44 sengepladser. Den regionsdækkende funktion i Middelfart omfatter et sengeafsnit med 18 sengepladser og et ambulatorium. Retspsykiatrien i Middelfart varetager behandling af voksne psykiatriske patienter med en retslig foranstaltning, og har desuden landsdelsfunktion med ambulante mentalundersøgelser, behandling af sædelighedskriminelle samt retspsykiatrisk distriktspsykiatri, som dækker hele Region Syddanmark. Psykiatrisk Afdeling Odense har etableret et afsnit med 14 retspsykiatriske sengepladser, som en midlertidig ordning. Retspsykiatrisk afsnit i Ribe har 12 sengepladser. Afsnittene i Odense og Ribe flyttes, i forbindelse med udbygning af retspsykiatrien i Middelfart til 70 pladser.

Journal nr.: 10/17619
 Dato: 2. november 2011
 Udarbejdet af: Lone Lander Stie
 E-mail: Lone.Lander.Stie@psyk.regionsyddanmark.dk
 Telefon: 76646033

	Anbefaling	Ansvarlige parter	Kommentarer fra Danske Regioner	Status for Region Syddanmark
1.	Udvalget anbefaler, at regionerne med afsæt i de af Sundhedsstyrelsen udpegede regionsfunktioner styrker og understøtter hovedfunktionernes retspsykiatriske behandlingsarbejde.	Regionerne	Indgår som en del af regionernes almindelige psykiatriplanlægning.	Region Syddanmark samler det retspsykiatriske behandlingsarbejde i Middelfart, hvorfra både regions- og højtspecialiserede funktioner varetages i 2013. I forhold til de ambulante patienter varetages opgaven allerede. Herefter vil få retspsykiatriske patienter være i psykiatrisk afdeling.
2.	Udvalget anbefaler, at regionerne etablerer én klinisk kvalitetsdatabase indenfor det retspsykiatriske område, aftaler en ensartet praksis for kodning og indberetning af retslige forhold i Landspatientregisteret samt at absenteringer registreres ensartet og opgøres årligt.	Danske Regioner	Arbejdet skal igangsættes hurtigt i regi af den eksisterende registreringserfagruppe. Registreringserfagruppen udarbejder en tidsplan for arbejdet. Databasen kunne med fordel drøftes med eksempelvis Paul Bartels.	Ensartet registrering og årlige opgørelser over absenteringer er igangsat i Region Syddanmark. Region Syddanmark har en repræsentant i registreringserfagruppen
3.	Udvalget anbefaler, at der nationalt og regionalt prioriteres midler til analyser og forskning i sindslidendes kriminalitet, domstolenes praksis samt forskning i	Regioner og staten		Region Syddanmark har forskning på området. Retspsykiatrien vil prioritere forskningsaktivitet og Region Syddanmark vil gerne støtte forskning i retspsykiatri.

	kriminalitetsforebyggende tiltag.			
4.	<p>Udvalget anbefaler, at regionerne formulerer standardiserede sikkerhedskrav for de retspsykiatriske afdelinger, med bistand fra Kriminalforsorgen og eventuelt andre relevante aktører. De standardiserede sikkerhedskrav kunne eksempelvis relatere sig til perimetersikring og den eksterne sikkerhed såsom hegn, sluser, sikkerhedszoner, udstyrsstandarder m.v. og udarbejdelse af tjeklister.</p>	Regioner / Danske Regioner	<p>Der skal nedsættes en arbejdsgruppe der skal udarbejde standardiserede sikkerhedskrav og identificere de områder, hvor standardisering er relevant og hensigtsmæssigt. Kredsen godkendte forslag til kommissorium for arbejdsgruppen, og Region Sjælland påtog sig formandskabet for arbejdsgruppen ved vicedirektør Søren Bredkjær. Arbejdsgruppen sekretariatsbetjenes af Danske Regioner, der snarest muligt udsender anmodning om udpegning til arbejdsgruppen.</p>	<p>Arbejdsgruppen er i færd med at blive nedsat af Danske Regioner. Ledende overlæge Peter Fristed og oversygeplejerske Isabel Gindeberg repræsenterer Region Syddanmark i arbejdsgruppen.</p>
5.	<p>Udvalget anbefaler, at regionerne foretager en bygningsmæssig gennemgang af de retspsykiatriske afdelinger og af sikkerhedsprocedurer og arbejdsgange, med henblik på løbende at vurdere, hvordan sikkerheden kan optimeres og med henblik på opfyldelse af kravene til standardisering.</p>	Regionerne	<p>Den anbefalede gennemgang sker som opfølgning på arbejdet vedr. standardisering.</p>	<p>I Region Syddanmark er der foretaget en bygningsmæssig gennemgang i forbindelse med byggeplanlægningen og opfølgning på tidligere patientflugt. Som følge heraf etableres alarmer og lys inden udgangen af 2011.</p> <p>Når standardiseringen kommer foretages en ny gennemgang.</p> <p>Byggeri af ny retspsykiatri i Region Syddanmark tager højde for optimering af sikkerheden.</p>

6.	Udvalget anbefaler, at der i tilfælde af absenteringer gennemføres audits, så omstændighederne omkring absenteringen bruges til læring med henblik på at undgå lignende hændelser.	Regionerne	Det bør overvejes og drøftes, hvorvidt der er behov for et fælles set-up – en fælles ramme, i relation til gennemførelsen af audits og læringsprocessen i forhold hertil.	Absenteringer behandles som en utilsigtet hændelse og følges nøje.
7.	Udvalget anbefaler, at vidensopsamling om byggeri i retspsykiatrien, herunder identificering af bedste praksis nationalt og eventuelt internationalt, indgår i regionernes projekt vedr. systematisk vidensdeling om sygehusbyggeri.	Danske Regioner	Psykiatrien skal indgå i projekt vedr. vidensdeling om sygehusbyggeri.	Der er dannet en gruppe vedr. vidensdeling om sygehusbyggeri. Psykiatriens anlægssekretariat og Serviceafdeling er repræsenteret i gruppen.
8.	Udvalget anbefaler, at der levnes økonomisk råderum til, at forbedringer af de retspsykiatriske bygninger kan realiseres.	Danske Regioner	Bør indgå i økonomiforhandlingerne.	Region Syddanmark har prioriteret midler til forbedring af retspsykiatriske bygninger. Byggeri er i gang.
9.	Udvalget anbefaler, at regionerne etablerer en graduering af sikkerheden på de retspsykiatriske afdelinger.	Regionerne	Det bør overvejes og drøftes, hvorvidt der er behov for en fælles ramme for, hvordan man graderer sikkerhed	I Region Syddanmark gradueres sikkerheden ved, at integreret åben/lukket funktion tilgodeser den statiske sikkerhed. Bestemmelse af skærpningsniveau, risikovurdering observationsniveau sikrer den dynamiske sikkerhed. Retspsykiatrisk Afdeling i Hviding er et lukket afsnit. En graduering af sikkerheden er først mulig efter samling af retspsykiatrien i

				Middelfart.
10.	Udvalget anbefaler, at etablering af aktivitets- og beskæftigelsesmuligheder for de retspsykiatriske patienter prioriteres, herunder eksempelvis motionsrum, træningskøkken, undervisningslokaler, fysio- og ergoterapi, udendørs aktiviteter m.v.	Regionerne/ Danske Regioner	Der er afsat og udmøntet centrale midler til etablering af aktivitets- og beskæftigelsesmuligheder – disse dækker dog ikke drift. Spørgsmålet bør derfor indgå i økonomiforhandlingerne.	Aktivitets- og beskæftigelsesfaciliteter eksisterer allerede og videreføres til den nye retspsykiatriske afdeling i Middelfart. Der findes begrænsede aktivitetsmuligheder i Retspsykiatrisk Afdeling i Hviding.
11.	Udvalget anbefaler derfor, at regionerne etablerer et fælles efteruddannelsesstilbud for det retspsykiatriske personale, med henblik på at sikre at personalet har de rette kompetencer og redskaber til varetagelse af den retspsykiatriske behandling.	Regionerne	Danske Regioner udarbejder forslag til kommissorium vedr. etablering af fælles efteruddannelsesstilbud for det retspsykiatriske personale. Kommissorium fremlægges for psykiatridirektørkredsen på møde den 1. september 2011.	Region Syddanmark afventer kommissorium for arbejdet med etablering af et fælles uddannelsesstilbud. Nationalt forefindes: <ul style="list-style-type: none"> fælles efteruddannelsesstilbud for social- og sundhedsassistenter og plejere, igangsat af retspsykiatriske oversygeplejersker. ekspertuddannelse for retspsykiatere, igangsat af en retspsykiatrisk interessegruppe. Uddannelsen er usikkert forankret, da der ikke er afsat økonomi til den. Regionen afventer uddannelse for sygeplejersker. Koncept er under udarbejdelse.

				Psykologer, socialrådgivere, ergo- og fysioterapeuter har ikke nogen efteruddannelsestilbud. Disse faggrupper har netværk.
12.	Udvalget anbefaler, at der samles op på regionernes anvendelse af risikovurderinger af uhensigtsmæssig adfærd og at der igangsættes et arbejde med at udvikle værktøjer til at vurdere rømningsfare.	Regionerne/ Danske Regioner	Danske Regioner tager kontakt til Sundhedsstyrelsen med henblik på igangsættelse af udviklingsarbejdet.	En arbejdsgruppe, bestående af retspsykiatriske afdelingsledelser har udarbejdet værktøjer til at vurdere rømningsfare. Retspsykiatrien i Middelfart anvender allerede risikovurdering af uhensigtsmæssig adfærd.
13.	Udvalget anbefaler, at regionerne formulerer retningslinjer for, hvornår vold og trusler om vold mod personalet skal anmeldes.	Regionerne	Der skal udarbejdes et Kommissorium for arbejdet med formulering af retningslinjer.	Retspsykiatrisk Afdeling i Middelfart har retningslinjer for politianmeldelse af vold fra patienters side mod personale.
14.	Udvalget anbefaler, at den forebyggende indsats målrettet mod personer med skizofreni styrkes gennem en fortsat udbygning af de opsøgende psykoseteams – OP-teams og OPUS (opsøgende psykoseteams for unge med debuterende skizofreni) og gennem udbygning af tilgængelige kommunale socialpsykiatriske tilbud.	Regioner og kommuner		Region Syddanmark har opbygget opsøgende psykoseteams, der dækker hele regionen samt 3 TIT/OPUS.
15.	Udvalget anbefaler, at regionerne styrker den opsøgende,	Regionerne		Region Syddanmark har en retspsykiatrisk distriktspsykiatri,

	forebyggende og vedligeholdende indsats gennem fortsat udbygning og etablering af opsøgende retspsykiatriske teams for de mest ustabile og recidivtruede patienter.			som dækker hele regionen. Opsøgende retspsykiatriske teams er en god idé. Region Syddanmark afventer implementering af den eksisterende psykiatriplan, førend der tages stilling til udbygning på nye områder.
16.	Udvalget anbefaler, at der foretages en regelmæssig vurdering og udredning af de indlagte retspsykiatriske patienters misbrug.	Regionerne		Der er konstant fokus på indlagte patienters misbrug i retspsykiatrien i Region Syddanmark.
17.	Udvalget anbefaler, at adgangen til at gennemføre undersøgelser af patientstuer i henhold til psykiatrilovens § 19 a lempes.	Staten		-
18.	Udvalget anbefaler, at der lokalt udarbejdes konkrete samarbejdsaftaler mellem psykiatrien og politiet, hvori det præciseres, hvornår og under hvilke omstændigheder, politiet tilkaldes.	Regionerne og politimyndighederne		Der er etableret et samarbejdsforum mellem anklagemyndigheden, politiet og retspsykiatrien i Region Syddanmark, hvor samarbejdet drøftes. Samarbejdet er velfungerende, dog er man ved at præcisere vilkårene ved tvungen opfølgning.
19.	Udvalget anbefaler, at sammenhængen i misbrugsbehandlingen styrkes. Dette kunne eksempelvis ske ved	Danske Regioner	KL har henvendt sig til Indenrigs- og Sundhedsministeriet for en afklaring af ansvaret for misbrugsbehandlingen for målgruppen. Ministeriet har i deres besvarelse	-

	at kigge på den eksisterende lovgivning, herunder muligheden for at samle misbrugsbehandling af udskrevne retspsykiatriske patienter i regionerne.		til KL tilkendegivet, at kommunerne har ansvaret for misbrugsbehandlingen. Sagen er forelagt Danske Regioners bestyrelse på møde den 13. april 2011. Spørgsmålet bør indgå i økonomiforhandlingerne.	
20.	Udvalget anbefaler, at regionerne i tilrettelæggelsen af den retspsykiatriske behandlingsindsats tilser, at de nødvendige behandlingsmæssige tiltag og indsatser er til rådighed med henblik på at opretholde og tilegne færdigheder. Det drejer sig bl.a. om: Mårettet misbrugsbehandling, tilbyde relevant undervisning/uddannelse, tilbyde fysisk aktivitet og beskæftigelse og støtte til at fastholde/genetablere pårørende relationer/netværk.	Regionerne		Disse indsatser er allerede til rådighed for indlagte i retspsykiatrien i Region Syddanmark. Se ovenstående anbefalinger f.eks. pkt. 10 m.v.
21.	Udvalget anbefaler, at det rehabiliterende sigte prioriteres højt i indretningen og tilrettelæggelsen af indsatsen overfor personer med retspsykiatriske særforanstaltninger i regioner og kommuner.	Regioner og kommuner		De behandlingsmæssige tiltag, nævnt i pkt. 20, står til rådighed for indlagte patienter i retspsykiatrien i Region Syddanmark, og de prioriteres højt i indretningen og tilrettelæggelsen af behandlingsindsatsen.

22.	Udvalget anbefaler, at der udarbejdes et forslag til en 2-årig forsøgsordning vedr. elektronisk overvågning i enkelte regioner.	Staten/Sundhedsstyrelsen		Region Syddanmark har i udvalgsarbejdet frabedt sig at være pilot på projektet.
23.	Udvalget anbefaler, at der i alle regioner indgås samarbejdsaftaler mellem regionen, kommunerne i regionen, politikredsene i regionen og KiF-afdelingerne i regionen med henblik på at styrke sammenhæng og koordinering af de respektive myndigheders indsats.	Alle de nævnte aktører		I Region Syddanmark er der etableret PSP- samarbejde. Retspsykiatrisk afdeling i Middelfart afholder faste møder med kriminalforsorgen og anklagemyndigheden i de tre politidirektørkredse samt ad-hoc møder med kommunen. Ultimo 2011 igangsætter Region Syddanmark udarbejdelse af regional samarbejdsaftale indenfor retspsykiatri.
24.	Udvalget anbefaler, at KiF udvider den praksis, som allerede finder sted i visse sager med iværksættelse af tilsyn umiddelbart efter, at domsudskriften modtages fra anklagemyndigheden. I tilfælde hvor dette ikke er muligt anbefales det, at KiF i perioden inden tilsynet formelt etableres, jævnligt forsøger at holde sig orienteret om klientens/patientens forhold.	Kriminalforsorgen		-

25.	<p>Udvalget anbefaler, at regionerne og kommunerne i henholdsvis sundhedsaftalerne og de sociale rammeaftaler indgår aftaler om udvikling af dag- og døgntilbud til personer omfattet af særforanstaltninger. Udvalget peger særligt på behovet for tilbud til gruppen af misbrugere, hvoraf mange har en retspsykiatrisk særforanstaltning.</p>	Regioner og kommuner		<p>I den sociale rammeaftale for 2012 er der udpeget en række temaer, herunder dobbeltdiagnosticerede: mennesker med en samtidig psykiatrisk lidelse og misbrugsproblematik. Regionen vil rejse drøftelse af anbefaling 25 i dialogen med kommunerne om udmøntning af temaet i 2012.</p> <p>I regi af sundhedsaftalerne mellem region og kommuner er der indgået samarbejdsaftaler med kommunerne om gruppen af dobbeltdiagnosticerede og der skal i den kommende periode udarbejdes en samarbejdsaftale om samarbejdet mellem retspsykiatrien og kommunerne. Der er ikke aktuelle, fælles aftaler om udvikling af nye tilbud.</p> <p>Region Syddanmark har etableret Center for Misbrug og Socialpsykiatri i Toftlund. Et døgntilbud til mennesker med en sindslidelse og behov for misbrugsbehandling.</p>
26.	<p>Udvalget anbefaler, at der er et fortsat fokus på udskrivningsaftaler</p>	Regioner og kommuner		<p>Der er afholdt regionalt møde primo juni 2011 i mødeforum for lukket</p>

	og koordinationsplaner med henblik på sikring af sammenhæng og koordination i forhold til de retspsykiatriske patienters forløb efter udskrivelse.			psykiatri i Region Syddanmark, med fokus på udskrivningsaftaler og koordinationsplaner.
27.	Udvalget anbefaler, at det sikres at domstolene på tidspunktet for domsafsigelse har et aktuelt og opdateret grundlag for en vurdering af den mest hensigtsmæssige retslige foranstaltning for patienterne.	(Regioner og anklagemyndighed)	Spørgsmålet og de specifikke procedurer herfor, håndteres i en dialog mellem parterne i regi af de lokale samarbejdsfora.	På samarbejds møde med anklagemyndigheden er langtrukken sagsbehandling blevet drøftet.
28.	Repræsentanterne for regionerne og Det Sociale Netværk anbefaler, at det i sundhedsloven præciseres, at udarbejdelse af mentalerklæringer til brug ved domstolene er en sygehusopgave, som regionerne skal varetage. Opgaven bør som udgangspunkt varetages på en af Sundhedsstyrelsen godkendt regionsfunktion.	Danske Regioner	Opfølgning afventer, at Justitsministeriet færdiggør deres udvalgsarbejde om sagsbehandlingstider vedr. mentalerklæringer. Spørgsmålet bør indgå i økonomiforhandlingerne.	Mentalobservationer for hele Region Syddanmark udarbejdes af retspsykiatrien i Middelfart.
29.	Udvalget anbefaler, at der iværksættes et fagligt udrednings- og udviklingsarbejde med henblik på dels at afklare, hvorvidt personer med dyssocial personlighedsforstyrrelse er	Danske Regioner og Staten	Der nedsættes en arbejdsgruppe i regionalt regi. Region Hovedstaden påtog sig at initiere arbejdet.	-

	behandlingsegnete, dels at pege på hvilke tilbud der kunne være relevante i forhold til denne målgruppe.			
--	--	--	--	--